

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยคุณลักษณะของผู้ที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิด ทฤษฎี และการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นกรอบและแนวทางในการศึกษาวิจัย ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการตาม ขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัย จากหมู่บ้านในจังหวัดบุรีรัมย์ 21 อำเภอและ 2 กิ่งอำเภอ จำนวน 2,536 หมู่บ้าน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ตามชาติพันธุ์ที่แตกต่างกันภาษาและมีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านคือ ภาษาพูดไทยโคราช ภาษาพูดลาว ภาษาพูดเขมร

2. กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัย คุณลักษณะของผู้ที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stages Sampling) ได้แก่

2.1 กลุ่มตัวอย่างหมู่บ้าน ใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากการ ประเมินของผู้เชี่ยวชาญโดยเกณฑ์การคัดเลือกหมู่บ้านที่มีความเข้มแข็งซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง หมู่บ้าน จำนวน 9 หมู่จากจำนวน 2,536 หมู่บ้าน แยกตามชาติพันธุ์ภาษาพูด 3 ภาษา ภาษาพูดไทยโคราช ภาษาพูดเขมรและภาษาพูดลาว โดยการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ แบบ เจาะจง ซึ่งให้หลักเกณฑ์การคัดเลือกหมู่บ้านที่มีความเข้มแข็ง ดังแสดงรายละเอียดตาราง 1

ตาราง 1 แสดงเกณฑ์การคัดเลือกหมู่บ้านที่มีความเข้มแข็ง

ประเด็นการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคะแนน
1. ด้านเศรษฐกิจ	1. มีกองทุนทางสังคม เช่น กองทุนองค์กรทางสังคม	1. มีองค์กร/องค์กร ตั้งแต่ 1-5 กองทุน ค่าคะแนน 1 2. มีองค์กร/องค์กร ตั้งแต่ 6-10 กองทุน ค่าคะแนน 2 3. มีองค์กร/องค์กร ตั้งแต่ 11 กองทุนขึ้นไป ค่าคะแนน 3
	2. กองทุนตามข้อ 1 มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีผลทำให้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น	1. เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1-20 % ค่าคะแนน 1 2. เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 21-50 % ค่าคะแนน 2 3. เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 51 % ขึ้นไป ค่าคะแนน 3
	3. กองทุนตามข้อ 1 มีสมาชิกชายได้เพิ่มขึ้น	1. เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1-20 % ค่าคะแนน 1 2. เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 21-50 % ค่าคะแนน 2 3. เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 51 % ขึ้นไป ค่าคะแนน 3
	4. สมาชิกในชุมชนมีการประกอบอาชีพที่หลากหลาย	1. มี 1 - 3 อาชีพ ค่าคะแนน 1 2. มี 4 - 6 อาชีพ ค่าคะแนน 2 3. มี 7 อาชีพขึ้นไป ค่าคะแนน 3
	5. การอนุมัติเงินกู้ยืมให้อาชีพหลากหลาย	1. มี 1 - 3 อาชีพ ค่าคะแนน 1 2. มี 4 - 6 อาชีพ ค่าคะแนน 2 3. มี 7 อาชีพขึ้นไป ค่าคะแนน 3
2. ด้านสังคม	1. สมาชิกในชุมชนมีความสามัคคี	1. ยอดง ค่าคะแนน 1 2. เท่าเทียม ค่าคะแนน 2 3. เข้มแข็ง ค่าคะแนน 3

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ตัวบ่งชี้	ระดับคะแนน
	2 สมาชิกในชุมชนมีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	1. ลดลง ค่าคะแนน 1 2. เท่าเดิม ค่าคะแนน 2 3. เพิ่มขึ้น ค่าคะแนน 3
	3. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กร	1. ลดลง ค่าคะแนน 1 2. เท่าเดิม ค่าคะแนน 2 3. เพิ่มขึ้น ค่าคะแนน 3
	4. มีกองทุนสวัสดิการช่วยเหลือผู้พิการ คนชรา คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส	1. ลดลง ค่าคะแนน 1 2. เท่าเดิม ค่าคะแนน 2 3. เพิ่มขึ้น ค่าคะแนน 3
3. ด้านการบริหารจัดการ	1. คณะกรรมการกองทุนองค์กรมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	1. ตั้งแต่ 1 – 3 ปี ค่าคะแนน 1 2. ตั้งแต่ 4 – 6 ปี ค่าคะแนน 2 3. ตั้งแต่ 7 ปี ขึ้นไป ค่าคะแนน 3
	2. คณะกรรมการมีความรับผิดชอบ และเข้าใจบทบาทหน้าที่	1. จำนวน 1 - 30 % คะแนน 1 2. จำนวน 31 - 50 % คะแนน 2 3. จำนวน 51 % ขึ้นไป คะแนน
	3. คณะกรรมการ ดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนองค์กร	1. จำนวน 1 - 30 % คะแนน 1 2. จำนวน 31 - 50 % คะแนน 2 3. จำนวน 51 % ขึ้นไป คะแนน 3
	4. คณะกรรมการ ดำเนินงานบริหารจัดการ กองทุนองค์กรได้มีประสิทธิภาพ/เกียรติบัตร	1. 1-3 รางวัล ค่าคะแนน 1 2. 1-3 รางวัล ค่าคะแนน 2 3. 1-3 รางวัล ค่าคะแนน 3
	5. กองทุน/องค์กร มีสมาชิกและเงินสะสมเพิ่มขึ้นเฉลี่ย	1. เฉลี่ย 1-20 % ค่าคะแนน 1 2. เฉลี่ย 21-50 % ค่าคะแนน 1 3. เฉลี่ย 51 % ค่าคะแนน 1

2.2 กลุ่มตัวอย่างบุคคล สุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) ใต้แก่กลุ่มผู้นำในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน นั่นคือผู้ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน กองทุนละ 9-15 คน จำนวน 9 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 126 คน

ตาราง 2 แสดงกลุ่มตัวอย่างตามหมู่บ้านและภาษาพูด

อำเภอ	ภาษา	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
นางรอง	ไทยโคราช	ชุมแสง	14
		สวน	15
		โคกสงัด	13
ประโคนชัย	เขมร	ป่าภู	15
		เขว้า	15
		ละลมพูน	9
พุทไธสง	ลาว	มวงใต้	15
		สัมภะ	15
		หนองจิก	15
รวม			126

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม โดยใช้กรอบแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นฐาน ในการสร้างแบบสอบถาม

1. ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check – list) จะมีคำตอบให้หาเครื่องหมาย / ลงใน ()

ตัวอย่าง

ตัวอย่าง

1. เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

() ชาย

() หญิง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้มีตำแหน่งความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับโครงการกองทุนหมู่บ้าน วิจัยประสงค์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านและหลักการของโครงการกองทุนหมู่บ้าน เป็นคำถามแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจแบบถูก-ผิด (True-False)

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้มีผลต่อความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ

แบบสอบถามในตอนที่ 2 และ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ครอบคลุมคุณลักษณะของผู้มีตำแหน่งต่าง ๆ 4 ตำแหน่ง คือ คุณลักษณะด้านสภาพภาพทั่วไป คุณลักษณะด้านความรู้และความเข้าใจ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะทางสังคม และความเข้มแข็งในการบริหารจัดการตำแหน่งต่าง ๆ 3 ตำแหน่ง คือ ความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจ ความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการ ความเข้มแข็งด้านสังคม วัฒนธรรม แบ่งเกณฑ์เป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด กำหนดสภาพตามความเป็นจริง แล้วภาเครื่องหมาย / ลงเอนแบบสอบถาม

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารวิชาการ บทความและรายงานการวิจัย เป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทฤษฎี แนวคิด หลักการ ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผู้มีตำแหน่งที่เหมาะสมกับการบริหารจัดการโครงการกองทุนหมู่บ้าน

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบทดสอบและแบบสอบถามโดยกำหนดขอบเขตและเนื้อหาคำถาม เพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาเรื่องที่จะศึกษาและมีลักษณะข้อผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบข้อเท็จจริงได้

2.3 นำเสนอร่างแบบทดสอบและแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบ เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมและตรงกับสภาพ เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

2.4 นำแบบทดสอบและแบบสอบถามที่ได้จากตรวจสอบแก้ไข จากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา มาปรับปรุงแก้ไข และเสนอให้อาจารย์ที่ควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2.5 นำแบบทดสอบและแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นภาคท้าย โดยทดสอบด้วย t-test ที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 ผลปรากฏว่ามีความแตกต่างชัดเจนกว่าแนว

ของแบบทดสอบอยู่ระหว่าง 2.48 ถึง 8.24 และค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 2.10 ถึง 5.99

2.6 นำแบบทดสอบและแบบสอบถามที่ผ่านค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อแล้วทั้งหมดไปทดลองใช้ (Try Out) กับกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบและแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธี ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .5190 และ .9695 ตามลำดับ

2.7 แบบสอบถาม: ความเชื่อมั่นสูงและพบเกณฑ์ จะนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยจัดส่งหนังสือขอความร่วมมือพร้อมแนบแบบสอบถามด้วยตนเองไปยังหมู่บ้าน เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 9 แห่ง ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดสอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 126 แบบ ได้รับกลับคืน 126 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามของแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม

3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้ลงในกระดาษทาบแบบสอบถามทุกฉบับ

4. ประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป (Statistical Package for the Social Sciences / SPSS for Windows)

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพของข้อมูลตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจง ความถี่ ค่าร้อยละ (Percent) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เฝ้ากองทุนหมู่บ้าน ในคุณลักษณะด้านความรู้ ความเข้าใจ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย > 2 กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยดังนี้ (เกตุภมร เวียงวิบูลย์, 2540 : 44)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
0.00 – 0.33	ความรู้ความเข้าใจอยู่ใน ระดับต่ำ
0.34 – 0.66	ความรู้ความเข้าใจอยู่ใน ระดับปานกลาง
0.67 – 1.00	ความรู้ความเข้าใจอยู่ใน ระดับสูง

3. ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ และคุณลักษณะทางสังคม วิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

4. ข้อมูลเกี่ยวกับความเข้มแข็งชุมชน 3 ด้าน ได้แก่ด้านเศรษฐกิจ ด้านการบริหารจัดการ และด้านสังคม วิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความ

เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ของข้อ 3 และ 4 กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญทิม ศรีสะอาด, 2535 : 100)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	คุณลักษณะ/ความเข้มแข็งอยู่ใน ระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	คุณลักษณะ/ความเข้มแข็งอยู่ใน ระดับมาก
2.51 – 3.50	คุณลักษณะ/ความเข้มแข็งอยู่ใน ระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	คุณลักษณะ/ความเข้มแข็งอยู่ใน ระดับน้อย
1.00 – 1.50	คุณลักษณะ/ความเข้มแข็งอยู่ใน ระดับน้อยที่สุด

5. ข้อมูลเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างความเข้มแข็งของชุมชนกับเพศของผู้นำ วิเคราะห์ด้วยสถิติ t-test Independent กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

6. ข้อมูลเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างความเข้มแข็งของชุมชนกับคุณลักษณะของผู้นำด้านสถานภาพทั่วไป วิเคราะห์ด้วยการแปรปรวนแบบสองทาง (Two – way ANOVA) กรณีเพศ นำ ตัวแปรที่เปรียบเทียบกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบโดยใช้วิธี F – test ตามวิธีการทดลอง LSD กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

7. ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งของชุมชนกับคุณลักษณะของผู้นำ ได้แก่ คุณลักษณะด้านความรู้ความเข้าใจ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ และคุณลักษณะทางสังคม วิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation) วิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ .05

เกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ ของข้อ 7 กำหนดขอบเขตของค่าเฉลี่ยดังนี้ (ทองพรรณ ศรียมงคล, 2541 : 91)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ความหมาย
0.70 หรือสูงกว่า	มีความสัมพันธ์ สูงมาก
0.50 – 0.69	มีความสัมพันธ์ สูง
0.30 – 0.49	มีความสัมพันธ์ ปานกลาง
0.10 – 0.29	มีความสัมพันธ์ ต่ำ
0.01 – 0.09	แทบจะไม่มีความสัมพันธ์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 การหาค่าอำนาจจำแนก โดยวิธีหาค่าอัตราส่วนวิกฤติ t เป็นรายข้อตามวิธีการของ t-test มีสูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 260)

$$t = \frac{\bar{X}_s - \bar{X}_c}{\sqrt{\frac{S_s^2 + S_c^2}{n}}}$$

เมื่อ	\bar{X}_s	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนสูง
	\bar{X}_c	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	S_s^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนสูง
	S_c^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มได้คะแนนต่ำ
	n	แทน	จำนวนกลุ่มคนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำที่นำมาวิเคราะห์

1.2 การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 261)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือ
	s^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	s_i^2	แทน	ความแปรปรวนของเครื่องมือข้อข้อไป

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 มัชฌิมเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	เฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระกัน (Independent Sample) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งของชุมชนกับเพศของผู้นำ วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ t-test Independent กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 โดยใช้สูตร (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ 2542 : 322)

$$t = \frac{X_1 - X_2}{\sqrt{\frac{\sigma_1^2}{N_1} + \frac{\sigma_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ	X_1	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 1
	X_2	แทน	ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 2

σ_1^2	แทน	ความแปรปรวนกลุ่มที่ 1
σ_2^2	แทน	ความแปรปรวนกลุ่มที่ 2
N_1	แทน	จำนวนประชากรกลุ่มที่ 1
N_2	แทน	จำนวนประชากรกลุ่มที่ 2

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งของชุมชนกับคุณลักษณะของผู้นำในพื้นที่ชนบทที่ไร้ใบ โดยใช้สูตร (เล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 95)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าการแจกแจงของ F
	MS_B	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
	MS_W	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ความวิธีของ LSD (Least Significant Difference) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2541 : 248-249)

$$lsd_{(\alpha)} = \frac{t_{\alpha}}{2} \sqrt{\frac{2 MS_W}{r}}$$

เมื่อ	r	แทน	จำนวนค่าสังเกตที่ใช้คำนวณค่าเฉลี่ย
	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	MS_W	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.3 การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพื่อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้นำวิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation) ใช้สูตรดังนี้ (สุวิฑานะ จงน.พงศานนท์ 2544 : 139)

$$r_{xy} = \frac{n \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X)^2][n \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ	$\sum y$	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด X
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนชุด Y
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนน X และ Y
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนชุด X
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนชุด Y
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3.4 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการกับ คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบต่อสังคม คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ และ คุณลักษณะทางสังคมใช้ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญที่ .05 โดยใช้สูตรดังนี้ (สุวิธาน มนแพงตานนท์, 2544 : 48-151)

$$\hat{Y} = b_0 + b_1X_1 + b_2X_2 + \dots + b_nX_n$$

เมื่อ	\hat{Y}	แทน	ค่าตัวแปรตามที่ได้จากการพยากรณ์
	a	แทน	Y-intercept ซึ่ง $a = \bar{Y} - b\bar{X}$
	b	แทน	สัมประสิทธิ์การถดถอย $b = \frac{n\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{n(\sum X^2) - (\sum X)^2}$